ຄວາມຮູ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ

ການເຮັດນາ

(ສະບັບທົດລອງ)

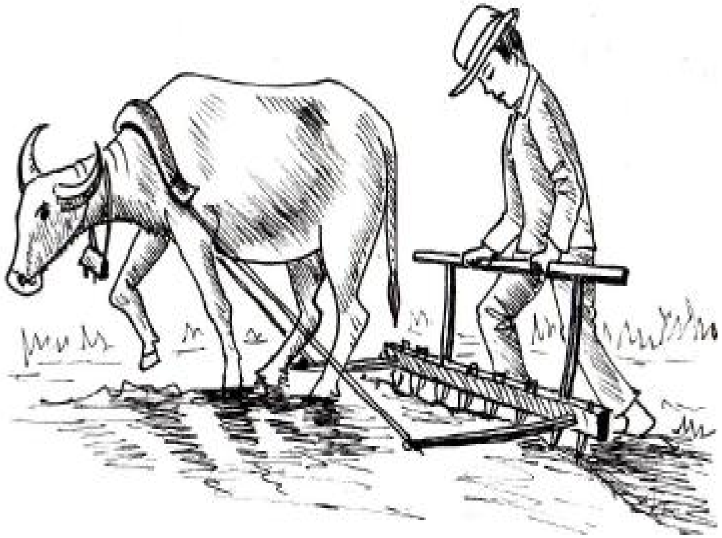

ຂຽນໂດຍ: ທ່ານ ນາງທ່ຽງ ສີລິພົນ
ຂໍ້ມູນຈາກ: ບ້ານ ໂພນທອງ ເມືອງ ນາຊາຍທອງ
ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ

ປີ2006

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຄວາມຮູ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ

ການເຮັດນາ

ຮິບໂຮມ ແລະຈັດໜ້າໂດຍ: ນາງ ນ່າ ຄຳເຮືອງ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ອ.ຈ ໂພໄຊ ຈັນທະວົງສາ

ອ.ຈ ເກດມະນີ ບັນດາສັກ

ອ.ຈ ຄຳໄຫວ

ອ.ຈ ລັ່ງ ແສງດາລາ

ອ.ຈ ທອງຂັນ

ແຕ້ມໂດຍ: ທ້າວ ສົມເພັດ ຈັນທະລາ

ເຈົ້າຂອງ: ພະແນກສຶກສານະຄອນຫລວງວຽງຈັນແລະ

ສູນອົບຮົມຮ່ວມພັດທະນາ

Pestalozzi Children's Foundation
A world for Children

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຄຳນຳ

ປຶ້ມພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຫົວນີ້ໄດ້ມາຈາກການຂຽນຂອງຊາວບ້ານແລະອາສາສະໝັກເຊິ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງເບື້ອງຕົ້ນຈາກຄະນະອຳນວຍການສູນອົບຮົມຮ່ວມພັດທະນາແລະພະແນກສຶກສານະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ປຶ້ມຫົວນ້ອຍຫົວນີ້ໄດ້ບັນຈຸເນື້ອໃນທີ່ເວົ້າເຖິງຫົວຂໍ້ໃດໜຶ່ງໂດຍມີຫຼາຍກິດຈະກຳທີ່ຈະເປັນການທົດລອງເອົາຄວາມຮູ້ທ້ອງຖິ່ນເຂົ້ານຳພາແລະສິດສອນນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມໂດຍເອົາບົດທີ່ງ່າຍສອນຊັ້ນປະຖົມ ປໍ 1 ປໍ 2 ແລະບົດທີ່ຍາກກໍສອນຊັ້ນໃຫຍ່ຂຶ້ນໄປ.

ຄະນະຈັດທຳຫວັງຄິດວ່າປຶ້ມຫົວນີ້ຄົງເປັນບ່ອນອີງອັນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ຄູອາຈານກໍຄືອາສາສະໝັກທີ່ຈະໄປສອນເດັກປະຖົມບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ

ຄະນະຈັດທຳຄິດວ່າຍັງມີຫຼາຍເນື້ອໃນທີ່ບໍ່ທັນພຽງພໍແລະຂາດໄປຫວັງວ່າຄົງໄດ້ຮັບການຕິຊົມຈາກທຸກທ່ານ ພວກເຮົາພ້ອມທີ່ຈະປັບປຸງນຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ຄະນະຈັດທຳ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຄວາເປັນມາຂອງການເຮັດນາ

ຄວາມເປັນມາຂອງການເຮັດນານີ້ແມ່ນປູ່ຍ່າຕານາຍໄດ້ສືບທອດກັນມາໃຫ້ ພໍ່ແມ່ ແລະລູກຫລານໄດ້ເຮັດນາລ້ຽງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນໃຫ້ພົ້ນຈາກຄວາມອຶດຫິວ ແລະຄວາມທຸກຍາກ. ສະນັ້ນພວກເຮົາຈິ່ງພາກັນເຮັດນາມາຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ. ເພາະວ່າເຂົ້າແມ່ນອາຫານຊະນິດໜຶ່ງທີ່ຄົນເຮົາຂາດບໍ່ໄດ້ ຖ້າຄົນເຮົາຂາດທາດອາຫານຊະນິດນີ້ກໍອາດຈະຕາຍໄດ້.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ອຸປະກອນໃນການເຮັດນາ

ແນວເຂົ້າປູກ

ຈົກ, ພ້າ

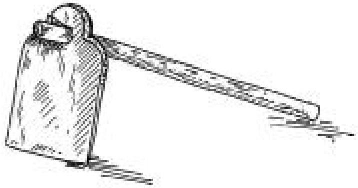

ຊວ້ານ

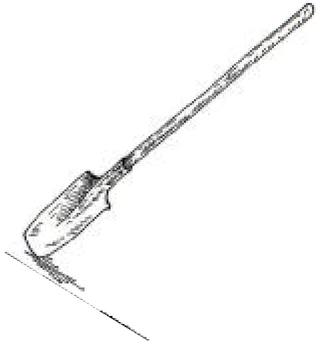

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ໄຖ , ເຊືອກ

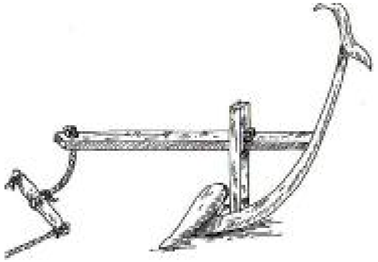

ຄວາຍ

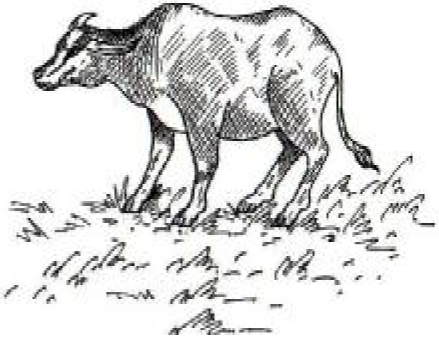

ແອກ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ວິທີການເຮັດນາ

ເຮົາໄປຖາງຫລືຫລົກຫຍ້າໃຫ້ແປນເສຍກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງຄ່ອຍໄຖພໍໄດ້ປະມານ 7-10 ວັນ. ຈາກນັ້ນເຮົາກໍມາໄຖອີກ ແລະ ຄາດໃຫ້ລະອຽດພ້ອມແລ້ວຈາກນັ້ນກໍເອົາເຂົ້າປູກທີ່ເຮົາແຊ່ນັ້ນມາຫວ່ານໃສ່ໄຮ່ນາທີ່ເຮົາຄາດແລ້ວ (ເອີ້ນວ່າຕາກ້າ) ພໍກ້າໄດ້ເດືອນ ເຮົາກໍຈະຫລົກໄປດໍາໄສ່ໄຮ່ນາ. ພໍໄດ້ປະມານ 15 ວັນເຮົາກໍເອົາຝຸ່ນໄປຫວ່ານໃສ່, ເບິ່ງນໍ້ານາໃຫ້ສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະຕິດຕາມເບິ່ງພະຍາດທີ່ມັກເກີດກັບນາເຂົ້າແລ້ວບົວລະບັດຮັກສາຈົນຮອດເຂົ້າຈະເປັນເກັບກ່ຽວ.

ຫຼັກການທີ່ສໍາຄັນ:

ເຫດຜົນ:

ກ່ອນທີ່ເພິ່ນຈະລົງມືເຮັດນາເພິ່ນຕ້ອງກະກຽມແນວພັນແລ້ວຕ້ອງໄຖດິນນາປະໄວ້. ການໄຖເທື່ອທໍາອິດເພິ່ນເອີ້ນວ່າ: ໄຖຮຸດ ເພື່ອໃຫ້ຫຍ້ານັ້ນປີ້ນລົງແລ້ວປະໄວ້ 15 ວັນເພື່ອໃຫ້ຫຍ້າຕາຍ ແລະເນົ່າເປື່ອຍກາຍເປັນຝຸ່ນໃສ່ນາ. ແລະດິນນາເຮົາກໍຈະບໍ່ແກ່ນຍັງຊ່ວຍປັບສະພາບຂອງດິນ ແລະເຮັດໃຫ້ກ້າທີ່ປັກດໍາລົງໄປນັ້ນງາມ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

<u>**ຄຸນປະໂຫຍດຂອງການເຮັດໄຮ່ ເຮັດນາ**</u>

ການເຮັດນາແມ່ນມີຄຸນປະໂຫຍດຫລາຍທີ່ສຸດເພາະວ່າຖ້າຄົນເຮົາບໍ່ມີເຂົ້າກິນ ຄອບຄົວກໍຈະຫຍຸ້ງຍາກ ແລະສັບສົນທີ່ສຸດ. ເພາະການເຮັດນານີ້ຖ້າເຮົາມີເຂົ້າກິນທຸກຢ່າງກໍຈະດີຂຶ້ນ ການທີ່ເຮົາເຮັດນານີ້ຖ້າເຮົາເຮັດຫລາຍມັນເຫລືອກິນແລ້ວເຮົາຂາຍເອົາເງິນມາໝູນໃຊ້ໃນຄອບຄົວຕື່ມອີກ. ສະນັ້ນການເຮັດໄຮ່ເຮັດນານີ້ຈຶ່ງມີຄຸນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຄົນລາວເຮົາທີ່ສຸດ.

ລຳ: ການເຮັດນາ

ຂ້ອຍຊິຖາມຂ່າວເຈົ້າ ການເຮັດໄຮ່ທຳສວນ
ໄດ້ສົມຄວນ ບໍ່ນໍເຈົ້າສ່ວນເຂົ້ານາປີນີ້
ຝົນຕົກດີ ຫຼືວ່າແລ້ງ
ຝົນຕົກແຮງ ຫຼືວ່າຄ່ອຍ
ການຮັບຜົນຂອງເຈົ້າ ປີນີ້ໄດ້ຫຼາຍແທ້ບໍນໍທ່ານເອີຍ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ເຊີ້ງ: ພາກັນເຮັດນາ

ເຮີຍໝູ່ເຮີຍໝູ່	ມາໄວເດີໝູ່
ຖ້າໃຜຢາກຮູ້	ເຮັດນາເຮັດໄຮ່
ຊາວລາວເຮົາໄດ້	ຖະນຸຖະໜອມ
ພວກເຮົາຈິ່ງພ້ອມ	ພາກັນເຮັດນາ
ທີ່ເຄີຍເຮັດມາ	ພາກັນສືບຕໍ່
ອີ່ແມ່ອີ່ພໍ່	ເພິ່ນບອກເພິ່ນສອນ

ເພງ: ແຂ່ງຂັນກັນກ່ຽວເຂົ້າ

ເຊີນເດີເຊີນມາຢາມ	ທົ່ງນາບ້ານນ້ອງ
ສຽງລຳສຽງຮ້ອງ	ດັງກ້ອງທົ່ວທົ່ງນາ
ຊາວປະຊາພ້ອມພຽງ	ສີໂພນທອງພວມແຂ່ງຂັນ
ສຽງພືດດັງສະນັ່ນ	ແຂ່ງຂັນກັນກ່ຽວເຂົ້າ
ຕື່ນເດີກລຸກເຊົ້າ	ມຸ່ງສູ່ການຜະລິດ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ລຳ: ການໄຖນາ

ພໍແຕ່ມາເຫັນໜ້າ	ວາຈາຢາກຖາມຂ່າວ
ຊາວໄຮ່ນາພີ່ນ້ອງ	ພໍໄດ້ຊື່ນໃຈ
ຂໍຝາກຄວາມຮັກໝັ້ນ	ສຳພັນຢ່າປະປ່ອຍ
ຂໍໃຫ້ຊາວພີ່ນ້ອງ	ເຮັດໄຮ່ໄຖນາ
ປວງປະຊາຊົນລາວ	ຢູ່ສະບາຍຫາຍຮ້ອນ
ປຽບດັ່ງປາຕົກຄອນ	ຊິຫຼອນຊົມນ້ຳໃໝ່
ໃຫ້ຊາວນາເຮົາໄດ້	ຢືນໝັ້ນຊົ່ວນິລັນ ທ່ານເອີຍ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ຮູບ ແລະ ປະຫວັດຂອງຜູ້ຂຽນ

ຊື່ ທ່ານນ. ທ່ຽງ   ນາມສະກຸນ ສີລິພົນ

ອາຍຸ 32 ປີ, ອາຊີບ ເຮັດນາ

ເຫດຜົນຂອງການຂຽນປຶ້ມບົດນີ້:

ຍ້ອນວ່າຢາກບອກໃຫ້ລູກໃຫ້ຫລານຂອງພວກເຮົາໄດ້ຮູ້ຈັກວ່າ ການເຮັດໄຮ່ເຮັດນານີ້ແມ່ນອາຊີບຕົ້ນຕໍຂອງປະຊາຊົນເຮົາ. ເພາະວ່າ ເຂົ້າແມ່ນອາຫານສຳຄັນຂອງຄົນເຮົານອກຈາກນັ້ນ ຖ້າຫາກຄອບຄົວ ໃດມີເຂົ້າກິນຫລາຍຄອບຄົວນັ້ນກໍຈະອຸດົມສົມບູນ. ສະນັ້ນເຮົາເອົາຫົວ ຂໍ້ນີ້ເພື່ອສອນລູກສອນຫລານຂອງພວກເຮົາຕໍ່ໆໄປ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com